

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

TEKST VAN J. SCHOONJANS

DE VALSTRIK

CATHARINA II had besloten Polen van de kaart van Europa te wissen en er het grootste deel van in te palmen. Polen moest dus zwak blijven, en Polen zou zeer zwak blijven zo lang de « liberum veto » niet was afgeschaft. Toen Catharina haar kandidaat Stanislas Poniatowski op de troon plaatste, eiste zij van hem dat hij geen letter aan die absurde Poolse grondwet zou veranderen. Ja, Catharina wist wat zij wilde!

1. — STANISLAS II

STANISLAS PONIATOWSKI beklom de troon van Polen onder de naam Stanislas II. Nauwelijks gezeten, kondigde hij hervormingen af, bestemd om de Poolse staat uit zijn letargie te halen en het staatsgezag te verstevigen. In weerwil van de blinde oppositie van de edelen, die zeiden dat zij patriotten waren, ondertekende hij een wet tot opheffing van de « liberum veto ». Catharina II was niet tevreden!

2. — DE CONFEDERATIE VAN BAR

HELEMAAL niet tevreden! En zij stuurde een Russisch leger naar Warschau onder het bevel van generaal Reprine. Deze laatste moest de weerspannige leden van de Landdag verbannen, en de anderen er toe dwingen de oude constitutie opnieuw in te voeren. Dat noemden de Polen een belediging en dat duldden zij niet! De patriotten — de echte — kwamen bijeen te Bar, in Podolië. Op hun vaandels hadden zij deze spreuk geborduurd: « Pro religione et libertate », voor het geloof en de vrijheid. In 1768 riepen zij de hulp in van Mustapha III, sultan van Turkije.

3. — DE TURKEN

MAAR het Ottomaanse keizerrijk was in verval. Het leger gebruikte verouderde wapens, de kanonnen gingen niet af en de chef van de artillerie was nauwelijks acht jaar oud! De oorlogsbodems dansten vreselijk. Je moet weten dat de dekken hoger waren gelegd, om de krijgers toe te laten hun tulband op het hoofd te houden. Deze tulband had toen de vorm van een suikerbrood en was ontzettend hoog. Maar, aan die tulbanden mocht men nu eenmaal niet raken!...

4. — DE BLINDEN TEGEN DE EENOGIGEN

DE Russisch-Turkse oorlog, zei Frederik II, is de geschiedenis van de binden, die overwonnen werden door de eenogigen. » De Russen overrompelden de Balkan. Hun vloot zeilde rond Europa en kelderde zonder moeite de belachelijke Turkse oorlogsbodems te Tchesme, in de Egeïsche Zee. In 1774 dikteerde Catharina II aan Mustapha III het verdrag van Kalnardji, waardoor zij vrije navigatie kreeg op de Zwarte Zee.

5. — DE EERSTE DELING

IN 1772 stelde Frederik II aan Maria-Theresia voor ieder een deel van Polen in te palmen. De eerlijke Maria-Theresia walgde van het idee de medepllichtige te zijn van « die twee monsters », zoals zij ze heette, maar voorzichtigheidshalve eiste zij het grootste deel voor zich op! Zij deed het, zoals zij zel, « in de naam van de Heilige Drievuldigheid, en uit vrees voor de ineenstorting van de Poolse Staat ». Zij nam dus Galicië, Frederik II palmde het Poolse Pruisen in en Catharina II nam Litauen. En toen het zo ver was, eiste het trio dat de Poolse Landdag daarmee zijn instemming zou betuigen. De afgevaardigden werden omsingeld door de Russische troepen en boden gedurende een jaar weerstand.